

¿DÓNDE ÉSTAS?

MAGAZINE D'INFORMACIÓ CATALANA A MÈXIC / ABRIL'15

04/ MADEINMÈXIC

NORMALES RURALES ESCOLES EN RESISTÈNCIA

FAMÍLIES; DOL I PROTESTA

MÈXIC, UN MARC GENERALITZAT D'IMPUNITAT

43 AYOTZINAPA

HA TRET A LA LLUM EL FOSC SOTERRANI D'ALTRES DESAPAREGUTS: APROXIMADAMENT, 23.000 PERSONES

MADEINMÈXIC

UNA PUBLICACIÓ A MÈXIC EN CATALÀ

COMENCEM EL MADEINMÈXIC, SOBRE EL TERRENY, PER DONAR A CONÈIXER REALITATS D'AQUEST PAÍS A CASA NOSTRA. EN AQUEST NÚMERO ENS APROPEM A L'ESTAT DE GUERRERO, DE LA MÀ DE L'ASSOCIACIÓ CATALANA LA GARRIGA SOCIETAT CIVIL, QUE TREBALLA EN DIVERSOS PROJECTES DE COOPERACIÓ. SOM AQUÍ NO PER PARLAR DEL TREBALL QUE FA, SINÓ PER DENUNCIAR UN FET LAMENTABLE: LA DESAPARICIÓ DE 43 ESTUDIANTS DE L'ESCOLA NORMAL RURAL D'AYOTZINAPA. AQUEST FET, A MÈXIC, HA DEIXAT DE SER UN CRIM PUNTUAL, PER ESDEVENIR UN CRIM DE LESA HUMANITAT PER PART DE L'ESTAT MEXICÀ.

06

ENTREVISTA
VIDULFO ROSALES

FRAN RICHART

LA INVESTIGACIÓ DELS 43 NORMALISTES D'AYOTZINAPA. ENCARA FLAIRA. CRIMINALITZACIÓ DELS ESTUDIANTS. PROVES D'IDENTIFICACIÓ NEGLIGENTS I VICTIMITZACIÓ DELS FAMILIARS.

EDITORIAL_ EL CAS AYOTZINAPA ÉS UNA BRUTAL MOSTRA DE LA IMPUNITAT DIÀRIA QUE PATEIX LA POBLACIÓ MEXICANA, EN UN FOC CREUAT ENTRE L'ESTAT I ELS PODEROSOS CÀRTELS DE LA DROGA, QUE HA DEIXAT UN SALDO DE MÉS DE 120 MIL MORTS EN ELS ÚLTIMS 8 ANYS.

Moltes vegades, aquesta línia divisòria desapareix i la col·lusió entre polítics i criminals converteix pobles i comunitats en inferns nodrits de fosses comunes. La desaparició dels 43 normalistes la nit del 26 de setembre de 2014 és un episodi en la història recent que ensorra la sensació de seguretat que el president Enrique Peña Nieto ha volgut vendre amb la detenció de grans narcotraficants.

08

REPORTATGE
43 FAMÍLIES D'AYOTZINAPA

FRAN RICHART

SEMBRAR, MARXAR, CRIDAR I PROTESTAR. AIXÍ ÉS EL DIA A DIA DE LES FAMÍLIES DELS DESAPAREGUTS. D'ORIGEN HUMIL I CAMPEROL, L'ESPERANÇA DE TROBAR EL FILLS VIUS, ELS DÓNA EL CORATGE PER LLEVAR-SE CADA MATÍ.

Ara, els estudiants i mestres de Guerrero han esdevingut enemics del govern, en la seva incansable lluita per trobar els seus companys.

Malgrat tot, el coratge i estoïcisme dels familiars dels desapareguts és un exemple de dignitat que ha recorregut el món sencer amb un clam: Vius se'ls van endur, vius els volem.

18

OPINIÓ
CRIMS D'ESTAT I DE LESA HUMANITAT

GILBERTO LÓPEZ Y RIVAS

RERE LA TRAGÈDIA D'AYOTZINAPA, TROBEM UN ESTAT MEXICÀ NEOLIBERAL I CÒMPlice DELS ABUSOS DE LES TRANSNACIONALS CONTRA ELS DRETS HUMANS

SERGI GRAU.
AYOTZINAPA, 26 DE FEBRER, 2015
LES CADIRES ESCOLARS S'HAN CONVERTIT EN ALTARS PER A LES FAMÍLIES

EDITA:
LLUMULL. ACCIONS AUDIOVISUALS
CARRER NOU, 12
43800 - VALLS (L'ALT CAMP)
llumull.accions@gmail.com
www.llumull.kingspot.com
CONSELL DIRECTOR:
FRAN RICHART, FRANCESC PARÉS, TERESA NIUBÓ
FOTOGRAFIA:
FRANCESC PARÉS, SERGI GRAU
DISSENY I MAQUETACIÓ:
SERGI GRAU
TIPOGRAFIA: EUROPA, ULTRALIGHT,
DANI UZQUIANO CRUZ
ASSESSORAMENT LINGÜÍSTIC:
MARTÍ PORTER, PATRICIA ASTORGA PÉREZ
EDICIÓ ELECTRÒNICA:
WWW.ISSUU.COM/LLUMULL
AUDIOVISUALS:
WWW.YOUTUBE.COM/USER/LLUMULLACCIONS
LICÈNCIA:
WWW.CREATIVECOMMONS.ORG

AMB EL SUPORT:
AJUNTAMENT DE LA GARRIGA
FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ
AL DESENVOLUPAMENT
LA GARRIGA SOCIETAT CIVIL,
GUERRERA
SETMANARI LA DIRECTA

HAN COL·LABORAT:
JAIME GARCÍA LEYVA
GILBERTO LÓPEZ Y RIVAS

AGRAÏMENTS:
KAHUA SISIKI,
FRANCISCO LÓPEZ BARCENAS,
MARCO APARICIO, CLAUSTRÉ DE BOFARULL,
XIMENA ANTILLÓN

AYOTZINAPA.

LA FERIDA EN LA CONSCIÈNCIA DE MÈXIC

JAIME GARCÍA LEYVA

DOCTOR EN ANTROPOLOGIA SOCIAL I CULTURAL PER LA UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA

PRÒLEG_ LA DESAPARICIÓ DELS ESTUDIANTS DE LA ESCUELA NORMAL RURAL RAÚL ISIDRO BURGOS, ELS DIES 26 I 27 DE SETEMBRE DE 2014, A LA CIUTAT D'IGUALA, VA SER EL FET QUE VA DESENCADENAR UNA INDIGNACIÓ NACIONAL I INTERNACIONAL I QUE VA FER EVIDENT L'OBSCUR PANORAMA SOCIAL EN EL NOSTRE PAÍS.

ESTUDIANTS INDÍGENES I FILLS DE CAMPEROLS VAN SER LA DIANA DEL PERNICIÓS ATAC DE POLICIES MUNICIPALS I ALTRES FORCES POLICIALES. CADA DIA QUE PASSA ÉS UN DIA MÉS D'INJUSTÍCIA I DE NO SABER ON SÓN ELS ESTUDIANTS. LES VERSIONS DE LES AUTORITATS GOVERNAMENTALS S'HAN ANAT DILUÏNT JA QUE, UNA VEGADA I UNA ALTRA, HAN ESTAT QÜESTIONADES PER ACADÈMICS, PELS ADVOCATS DEFENSORS DELS PARES DE FAMÍLIA I PER ORGANISMES INTERNACIONALS DE DRETS HUMANS.

El succés va donar a conèixer la ruptura de l'estat mexicà amb els ciutadans, va evidenciar el tenebrós laberint de les relacions entre autoritats municipals i els grups de poder polític i la delinqüència organitzada. És com si estiguessin units per atemorir a la societat, per contenir la dissidència, per aniquilar els somnis de la gent senzilla i comuna que cerca millores en el seu nivell de vida.

I és que als joves els volen treure els seus somnis i aspiracions de ser professors per servir a les comunitats més marginades de l'Estat de Guerrero. La Escuela Normal Rural de Ayotzinapa s'ha identificat per l'austeritat del subsidi de l'estat i ha estat oblidada. Això ha obligat als estudiants a exigir constants augments del pressupost a les autoritats governamentals per millorar las condicions educatives de la seva institució. Les autoritats, durant dècades, no han aconseguit proporcionar aquest recolzament, ans, al contrari, s'ha buscat per diferents vies fer desaparèixer *la normal*; s'ha reprimit als estudiants mitjançant la criminalització de les seves accions i la violència física. Els fets del 26 de setembre a Iguala tenen antecedents de repressió. El 12 de desembre de 2011 van ser assassinats els estudiants Jorge Alexis Herrera Pino i Gabriel Echevarría de Jesús, quan mantenien un bloqueig en una carretera a Chilpancingo. En aquell succés van participar policies federals. Fins ara ningú ha estat castigat. Les morts segueixen impunes i la injustícia camina amb pas segur.

I és que la història de l'estat de Guerrero, al sud de Mèxic, és de dolor i matances contra el poble. Les matances han estat perpetrades pels òrgans de seguretat pública de diferents nivells i moments. El 30 de desembre de 1960 van ser assassinats estudiants a Chilpancingo, que exigien autonomia universitària; el 18 de maig de 1967, a Atoyac, van ser assassinats diversos pobladors que protestaven contra una directora que exigia uniformes als nens pobres de l'escola; el 20 d'agost de 1967, a Acapulco, van ser assassinades 38 persones, entre elles camperols dedicats a la venda i cultiu de coco; de 1967 a 1974 l'entitat és ocupada militarment degut a la campanya contra la lluita insurgent que encapçalava Lucio Cabañas Barrientos. La lluita antiguerillera, coneguda com la "Guerra Sucia", presenta un saldo de més de 600 desapareguts. Molta gent innocent va ser sacrificada. A la dècada de 1980, amb l'emergència de l'oposició organitzada i els moviments indígenes i camperols es van produir innombrables execucions, empresonaments i assassinats de líders camperols, indígenes, mestres i gent innocent. El 28 de juny de 1995, a Aguas Blancas,

ROJO AMANECER
(MÈXIC, 1989)
96 MINUTS

Director: Jorge Fons
Repartiment: Héctor Bonilla, María Rojo, Demian Bichir, Bruno Bichir, Eduardo Palomo.

SINOPSIS: El 2 d'octubre de 1968, a deu dies de l'inici dels Jocs Olímpics, Mèxic va despertar banyada en sang. El que havia començat com una simple manifestació d'estudiants va desembocar en una insurrecció que amb prou feines va ser continguda per l'exèrcit. Una família mexicana de classe mitjana va observar els esdeveniments des del balcó situat a la Plaça de Tlatelolco on es van produir els assassinats dels estudiants i va actuar en conseqüència.

LA DESAPARICIÓ DELS ESTUDIANTS D'AYOTZINAPA HA INICIAT UNA LLUITA MOLT ÀMPLIA PEL SEU RETORN, PERÒ TAMBÉ HA ARTICULAT DIVERSOS SECTORS SOCIALS QUE EN DIFERENTS MOMENTS HAN SIGUT AGREUJATS.

17 camperols van patir una emboscada quan anaven a realitzar una marxa; el 7 de juny de 1998 van ser assassinades 11 persones al poble de El Charco, Ayutla, una comunitat indígena on suposadament hi havia una reunió de grups armats. La tràgica història de Guerrero és una seqüència de morts i assassinats contra la població.

Entendre els successos d'Iguala és analitzar als grups de poder polític que manen a la regió. És realitzar una revisió de les pràctiques polítiques de grups de cacics que han mantingut el poder econòmic i polític durant dècades y només han modificat les seves accions i mutat migrant a partits de dreta o d'oposició per reinventar-se i mantenir el poder. Ángel Aguirre

només demostra la forma en què s'han pervertit la política i les aliances amb els grups de delinqüents que controlen molts espais administratius. I aquesta situació és un fenomen molt estès a Mèxic.

La desaparició dels estudiants d'Ayotzinapa ha iniciat una lluita molt àmplia pel seu retorn, però també ha articulat diversos sectors socials que en diferents moments han sigut agreujats. Ha tret a la llum l'obscur soterrani d'altres desapareguts, que sumen aproximadament 23.000 persones, en una absurda guerra contra el narcotràfic. En el cas del estudiants d'Ayotzinapa, és una lluita per la dignitat, l'esperança i la justícia. Aquest és el llarg camí que els humils

FRANCESC PARÉS / SERGI GRAU. ESCUELA NORMAL RURAL "RAÚL I BURGOS". AYOTZINAPA, 25 DE FEBRER, 2015. A 15 KILÒMETRES DE CHILPANZINGO.

ELS MURALS REVOLUCIONARIS A L'INTERIOR, D'ACORD AMB LA LÍNEA EDUCATIVA.

ESTAT DE GUERRERO

Rivero, el governador en el moment que va succeir el fet d'Iguala, té el seu origen en el Partit Revolucionari Institucional, i s'identifica amb els grups de cacics, de gran poder. Va renunciar al seu partit i es va afiliar al Partit de la Revolució Democràtica, però les seves accions no van canviar. Va mantenir el seu gabinet amb membres de la seva família. Va impulsar programes paternalistes i assistencialistes, alhora que mantenia un ordre vertical en l'exercici del seu poder.

En el cas de l'alcalde d'Iguala, José Luis Abarca, que va arribar al poder mitjançant un partit de l'oposició,

parents i organitzacions socials a Mèxic estan impulsant. La lluita és de llarg termini i amb tota una estructura i una maquinària en contra. La criminalització dels que protesten i exigeixen justícia és constant.

La desaparició dels estudiants d'Ayotzinapa és una ferida oberta en la consciència del poble mexicà i l'esperança latent de trobar-los amb vida i de transformar aquest país front a la rapacitat de la classe política governant. És la constant aspiració de justícia negada al noble poble de Mèxic i un moment crucial de transformació i de refundació del país.***

EDUCACIÓ PÚBLICA, UN DRET POPULAR

NORMALS RURALS,

ESCOLES EN RESISTÈNCIA

LES ESCOLES "NORMALES RURALES", ORIGINALMENT PLANTEJADES COM A CENTRALS AGRÍCOLES, FORMEN PART DEL PRINCIPAL PROJECTE DE REFORMA EDUCATIVA PROPICIADA PELS GOVERNOS POSTREVOLUCIONARIS, EL PRINCÍPI DEL QUAL SEGUEIX SENT LA SOCIALITZACIÓ DE L'EDUCACIÓ A L'ÀMBIT RURAL MEXICÀ, AIXÍ COM PROPICIAR LA CONSCIENCIACIÓ I LA PARTICIPACIÓ SOCIAL DELS QUE S'HI FORMEN.

JOSÉ ADOLFO DE LA CRUZ VELÁZQUEZ, ESTUDIANT DE PRIMER CURS, SUPERVIVENT DE LA NIT DELS FETS

EL 1921 ES CREA LA PRIMERA ESCOLA, LA DE TACÁMBARO MICHOCÁN, AMB LA FINALITAT DE FORMAR MESTRES QUE ES CONVERTEIXEN EN LÍDERS DE LES COMUNITATS, EMPRANT LA PROPOSTA PEDAGÒGICA DE JOHN DEWEY. A LA LEGISLACIÓ DE 1927 ES VA ESTIPULAR QUE TOTES LES NORMALES DISPOSARIEN D'INTERNAT I QUE ELS ALUMNES COMPTARIEN AMB BEQUES. UN ALTRE CANVI FONAMENTAL VA SER QUE, EL 1934, ES VA ESTABLIR UN NOU REGLAMENT ON EL GOVERN I DIRECCIÓ DE L'ESCOLA ESTAVA A CÀRREC DEL DIRECTOR, AIXÍ ES VAN ESFONDRAR LES PRÀCTIQUES DEMOCRÀTIQUES QUE HAVIEN SORGIT EN L'INCIPIENT CREIXEMENT NORMALISTA I VAN SER SUBSTITUIDES PER PRÀCTIQUES AUTORITÀRIES, FRONT A AQUESTS FETS, ELS ESTUDIANTS NORMALISTES CREEN, EL 1935, LA "FEDERACIÓN DE ESTUDIANTES CAMPESINOS SOCIALISTAS DE MÉXICO" (FECSM).

ACTUALMENT, SEGUEIXEN FUNCIONANT 16 ESCOLES NORMALES RURALES, SOTA LA CONSTANT PESECUCIÓ OFICIAL, ON ENCARA ES MANTÉ L'ESQUEMA DE L'EDUCACIÓ SOCIALISTA. ELS ESTUDIANTS ES FORMEN EN DIVERSOS EIXOS, COM L'ACADÈMIC, QUE OBEÏX AL PLA D'ESTUDIS OFICIAL DE LA SECRETARIA D'EDUCACIÓ PÚBLICA; EL DE MÒDULS DE PRODUCCIÓ QUE ELS CAPACITA PER A L'ACTIVITAT AGROPECUÀRIA PRODUCTIVA; EL CULTURAL, ON S'APREN MÚSICA POPULAR, DANSA REGIONAL I ALTRES OFICIS; L'ESPORTIU EN EL QUE ES PARACTIQUEN ALGUNES DISCIPLINES BÀSIQUES I EL POLÍTIC QUE ÉS REPRESENTAT A CADA ESCOLA PER UN COMITÈ ESTUDIANTIL, AGLUTINAT EN LA FECSM I DES DEL QUAL S'ANALITZA LA REALITAT POLÍTICA I SOCIAL DEL PAÍS.

ÉS BARAT MATAR UN *NORMALISTA***VIDULFO ROSALES**

ADVOCAT DELS 43 NORMALISTES. CENTRE DE DRETS HUMANS DE LA MONTAÑA, TLACHINOLLAN

22 DE FEBRER DE 2015

SERGI GRAU, CENTRE DE DRETS HUMANS DE LA MONTAÑA TLACHINOLLAN (TLAPA).

"ES PRETÉN DIR
QUE HI VA HAVER
IRRESPONSABILITAT DELS
ESTUDIANTS"

QUINA ÉS LA VOSTRA VALORACIÓ D'AQUESTS MESOS?

El que podem avaluar és que el govern ha fet una investigació amb molts forats, deficiències i llacunes. I el més greu és que no hi ha un procés d'identificació clara dels estudiants. Les autoritats han anticipat una veritat històrica estreta de 4 confessions. Els pares de família no tenen proves científiques irrefutables que indiquin que els seus fills van ser assassinats i cremats a l'abocador de Cocula la nit del 26 de setembre, com manté la Procuraduría.

Efectivament hi ha 99 detinguts, però el nombre no vol dir res. Ara per ara no hi ha indicis d'on són els normalistes, ni del perquè van succeir aquests fets.

QUINS SÓN ELS PUNTS MÉS CONFUSOS DE LA INVESTIGACIÓ?

Per començar, no s'han recollit els testimonis dels 15 normalistes supervivents d'aquella nit, que ens podrien oferir una altra cara o dur-nos a una versió diferent dels fets. El problema que veiem en la investigació i que refutem és que es pretén dir que hi va haver una irresponsabilitat dels dirigents estudiantils que els van dur a Iguala.

Hi ha hagut interès en perjudicar els normalistes prenent relacionar-los amb *Los Rojos*, una banda rival de los *Guerreros Unidos*.

El cas és que els normalistes decideixen el 18 de setembre en una assemblea nacional de totes les *escuelas rurales*, que sigui Ayotzinapa l'encarregada d'organitzar-ho tot per assistir a la marxa del 2 d'octubre al *Distrito Federal*, en commemoració de la matança de Tlatelolco.

Els havien de reunir 25 autobusos. El dia 20 es comencen a requisar autobusos i arribats al dia 25 només en tenien 5 o 6. Comencen a desesperar-se i acceleren el procés de presa d'autobusos. El dia 26 decideixen anar a la central d'autobusos de Chilpancingo per a obtenir el major nombre possible d'unitats. Intenten requisar-ne algunes però pateixen una agressió i es repleguen a l'*Escuela Raúl Isidro Burgos*. La reunió de base decideix que han de seguir l'acció.

Decideixen que el punt més fàcil és l'encreuament de Huitzoco, a uns 4 kilòmetres d'Iguala. La Procuraduría va declarar que l'objectiu dels estudiants era

AMB POC MÉS DE 50 MIL HABITANTS.

A LA CIUTAT DE TLAPA DE COMONFORT, CAPITAL DE LA REGIÓ DE LA MONTAÑA, ES TROBA EL CENTRE DE DRETS HUMANS DE TLACHINOLLAN, QUE FA ANYS QUE DENUNCIA ELS CASOS DE DESAPARICIONS FORÇOSES DE L'EXÈRCIT I LA POLICIA A GUERRERO. DES DEL SUCCÉS D'IGUALA, S'ENCARREGUEN DE L'ASSESSORIA LEGAL DELS FAMILIARS I LLUITEN PERQUÈ LA SOCIETAT

NO OBLIDI ELS 43 NORMALISTES.

apoderar-se de la central d'Iguala però el fet és que ells es trobaven fora del poble fent *boteo* –col·lectes voluntàries—als conductors que passaven per l'encreuament. Un grup de 8 havia requisat un autobús i negociat amb el xofer portar els passatgers fins a Iguala i un cop allí fer-se'n càrrec, però quan arriben a la central, el conductor els tanca a l'interior, i els joves que *boteaban* decideixen anar a ajudar-los.

QUINES SÓN LES SOSPITES SOBRE LA PARTICIPACIÓ DE L'EXÈRCIT?

Hi ha almenys dos elements que obligarien la Procuradoria a obrir aquesta línia d'investigació. No podem assenyalar i dir que l'exèrcit els ha desaparegut o incinerat, però sí que hi ha elements per investigar.

Primer element contextual. Els mateixos policies detinguts van donar a conèixer que el grup criminal dels *Guerreros Unidos* operava de manera conjunta amb l'Ajuntament. Van declarar que ho van denunciar per escrit i que l'exèrcit ho va ometre. Fins i tot hi hauria militars que han fet donació de propietats al Palau Municipal per a la construcció de negocis particulars. Aquests elements il·lustren que hi havia coneixement de com s'estava operant a Iguala. Els militars tenen els seus òrgans d'intel·ligència i saben de la col·lusió amb els criminals.

L'altre element és que la nit dels fets els estudiants van reportar que els militars van entrar a una clínica on hi havia diversos normalistes i els van amenaçar. D'altres van veure a les sortides d'Iguala soldats en patrulles de reforç. Van estar patrullant les hores de la desaparició i van establir controls amb lliure moviment per als grups de delinqüents.

QUINA IMPLICACIÓ PENSEN QUETÉ L'EX-GOVERNADOR ÀNGEL AGUIRRE?

Sidronio Casarrubias, cap dels *Guerreros Unidos*, i altres detinguts van declarar que Aguirre sabia com operava l'alcalde d'Iguala, José Luis Abarca, i la seva dona. Diuen que Aguirre va rebre diners dels criminals per finançar les seves campanyes; mantenia infinitat de reunions amb Abarca.

La nit del 26 no desplega les forces estatals malgrat que l'agressió va de les 8 de la tarda fins les 2 de la matina. Un lapse de 6 hores d'inactivitat per adoptar mesures preventives i evitar la tragèdia. Però en aquest lapse no hi ha ningú. Comencen a arribar a les 5 i 6 del matí. El sub-

procurador d'Atenció a les Victimes estava al lloc dels fets i va recollir estudiants amagats a les diferents cases. Ni tan sols els cossos policials van arribar-hi. Aquesta és una greu omisió.

Una altra és que van tenir tot el temps del món per detenir Felipe Flores i Jesús Valladares. Aquests dos personatges resulten clau en la investigació. Ells són els comandaments policials mitjans que es van fer càrrec de tot, la seva detenció és fonamental. Estranyament, van declarar el 28 o 29 i en aquella declaració no es van adoptar mesures preventives i se'ls va deixar anar. I fins avui no se'n sap res.

QUIN CREUEN QUE VA SER EL MÒBIL?

És difícil d'explicar i d'entendre-ho si no considerem el context de Guerrero. Actualment les escoles normalistes pateixen una mena d'extinció, una fase terminal. Han estat molt atacades, molt estigmatitzades i això les fa sumament vulnerables. Cal recordar que els normalistes van ser objecte d'agressions el 2011, quan dos d'ells són assassinats a l'autopista del sol; no hi ha ni un sol processat. El 7 de gener atropellen 3 estudiants més, que moren. És barat matar un *normalista*.

El dia 26 es conjuguen molts factors. Primer envaeixen un territori de la delinqüència organitzada. *El narco* no permet la fragmentació del territori, ni molt menys, que es cometin actes que violen la convivència normal. Si hi ha algú que trenqui la llei, són ells.

Els estudiants fan les dues coses, primer entrant a Iguala, i després en el moment de requisar els vehicles i enfrontar-se als guàrdies de seguretat.

Un altre factor és la confrontació amb la policia preventiva aliada amb els *Guerreros Unidos*. Quan els normalistes van sortir d'Iguala, s'enfronten amb la policia, fins repel·lir l'agressió, i es van obrint camí, deixant agents ferits i lesionats.

QUÈ POT FER LA GENT PER RECOLZAR AYOTZINAPA?

Ens ajuden si fan visible la problemàtica, que no sigui una tragèdia més de les moltes que ha patit Mèxic. Que s'esclareixi plenament i que es prenguin mesures. Per això, estem convocant el dia 26 de cada mes, accions globals que es puguin fer per tot el món, i per alçar les veus i dir que no volem cap Ayotzinapa més.

AQUESTS ACTES EVOQUEN ELS ANYS 60 I 70, I, LAMENTABLEMENT, NO ELS HEM SUPERAT. CONVIDEM ELS NOSTRES GERMANS DE TOT EL MÓN PERQUÈ NO HI HAGI MÉS DESAPARICIONS. AVUI TENIM MÉS DE 23 MIL DESAPAREGUTS, I EL MÉS GREU ÉS QUE EL GOVERN NEGUI QUE AIXÒ VA PASSAR, PRETÉN FER-HO INVISIBLE I NO HO HEM DE PERMETRE.

"ACTUALMENT LES ESCOLES NORMALISTES PATEIXEN UNA MENA D'EXTINCIÓ, UNA FASE TERMINAL."

SEMBRAR I PROTESTAR

FRANCESC PARÉS / SERGI GRAU. ESCUELA NORMAL RURAL. AYOTZINAPA, 25 DE FEBRER, 2015. ALTAR DAVANT LES 43 CADIRES BUIDES A L'ESCOLA

CALIXTA VALERIO, MARE DE L'ESTUDIANT MAURICIO ORTEGA, DE 18 ANYS

“DESGRACIADOS LOS PUEBLOS DONDE LA JUVENTUD NO HAGA TEMBLAR AL MUNDO Y LOS ESTUDIANTES SE MANTENGAN SUMISOS ANTE EL TIRANO”. LUCIO CABAÑAS (1938-1974) FOU UN MESTRE RURAL.

GRADUAT DE L'ESCOLA D'AYOTZINAPA, LÍDER ESTUDIANTIL I GUERRILLER.

SEMBRAR I PROTESTAR.

AIXÍ ÉS LA VIDA DELS PARES DELS NORMALISTES

FA UNS MESOS, AMB ELS TURONS KUEXOMATSIN I TLAKUILOTSIIN COM A TESTIMONIS, A LES PORTES DEL SEU HUMIL HABITATGE DE CIMENT I LIANA, MAGDALENO RUBÉN AGAFÀ LES MANS ENCALLIDES DE LA SEVA MARE JULIANA, LES BESÀ I AMB LA MIRADA FIXA EN ELS SEUS ULLS LI VA PROMETRE:

-“JEFECITA”, ANIRÉ A L’ESCOLA I M’HI ESFORÇARÉ. EM FARÉ MESTRE PERQUÈ VOSALTRES, QUE US AGRADA CONREAR, PUGUEU TENIR PROU DINERS PER A L’ADOB.

TLATZALA, GUERRERO, 3 DE MARÇ DE 2015

FRAN RICHART_ MAGDALENO, DESPRÉS QUE JULIANA LI DIBUIXÉS UNA IMAGINÀRIA CREU AL FRONT I NOMÉS AMB UNA MOTXILLA A LES ESPATLLES, SENSE MIRAR ENRERE DESPRÉS D’ACOMIADAR-SE DELS SEUS PARES, CARREGAT D’IL·LUSIONS, VA MARXAR A ESTUDIAR PER SER MESTRE NORMALISTA A AYO-TZINAPA. MAI NO VA TORNAR.

Ell és un dels 43 joves normalistes que la nit del 26 de setembre de l’any passat van ser segrestats i desapareguts.

En aquesta petita comunitat de Tlatzala, a uns 20 kilòmetres del municipi de Tlapa de Comonfort, a la regió de La Montaña de Guerrero, es respira misèria. Poblada per una mica més de mil persones, una tercera part dels seus habitants no està escolaritzada i poc més de la meitat posseeix algun tipus de seguretat social, segons dades de l’*Instituto Nacional de Estadística y Geografía* (INEGI).

Els camins de terracota conformen els carrers de les poc més de 300 casetes gris ciment del poble, amagades rere els colors de les dàlies i buguenvílies, que aguanten l’hivern. El seu clima capritxós pot deixar la comunitat, a causa dels grans aiguats que arriben sense importar la data ni les estacions, incomunicada durant dies, ja que els seus camins estrets i de terra esdevenen intransitables.

Aquí, la majoria dels seus habitants són indígenes Nuu Savi, “poble de la pluja”, i gairebé un 77 per cent d’ells són bilingües. D’aquesta comunitat i d’altres semblants al perfil de Tlatzala, provenen gran part dels 43.

Envellida prematurament, amb canes que marquen la part alta del seu front, Juliana rememora, amb la tristesa com a companya: -El seu somni era ser mestre. I jo li vaig dir, endavant, fill. Encara que sigui, aquí tens 100 pesos, és tot el que et puc donar, ens en sortirem.

Així recorden Francisco i Juliana el seu fill Magdaleno Rubén Lauro Villegas, qui als 19 anys va desaparèixer la nit del 26 de setembre de 2014, a Iguala, bressol de la bandera de Mèxic.

Els pares de Magdaleno no volen rebre periodistes. Desconfien, perquè no volen que els reporters s’introdueixin a casa seva, a la seva intimitat; que els gravin i “després menteixin”.

FRANCESC PARÉS. AYOTZINAPA. 25 DE FEBRER, 2015.

CAMP D'ESPORTS DE LA ESCUELA NORMAL RURAL "RAUL ISIDRO BURGOS". MIGUEL ÁNGEL TÉ 27 ANYS, DE SOBRENOM "EL BOTITA" PERQUÉ EL SEU GERMÀ GRAN, "EL BOTA", TAMBÉ ESTUDIA A LA MATEIXA ESCOLA.

Yo, UN CIUDADANO MEXICANO, DE OFICIO
ILUSTRADOR, HISTORIETISTA Y PINTOR, LE
EXIJO AL ESTADO ME DIGA DÓNDE ESTÁ

MIGUEL ÁNGEL HERNÁNDEZ MARTÍNEZ
"EL BOTITA"

QUIERO VERLE A LOS OJOS Y ABRAZARLO, COMO
HERMANO MÍO QUE ES...

L'única intervenció pública de la parella va ser a l'*Instituto Tecnológico Superior de La Montaña* (ITSM) el propassat 22 d'octubre, on van demanar als estudiants que tinguessin cura d'ells.

La poca cosa que es pot observar de la llar dels Lauro Villegas amb la porta principal entreoberta, és un altar amb fotos de Magdaleno amb la Verge de Guadalupe i un cor de plàstic vermell amb una llum que parpelleja, a la paret de l'única habitació de la casa. Al centre del sagrari, la pancarta blanca que els ha acompanyat en totes les seves marxades: una foto del seu fill amb la llegenda "Viu se'l van endur, viu el volem".

Juliana, a banda de tenir cura dels seus altres dos fills, també ho fa del seu pare i de les poques bèsties que alberguen al seu terreny. "Els meus fills em deien que no marxés, que sembla que tot està mort. Si marxem, qui li donarà de menjar als animals? És la nostra única manutenció".

Ara és Francisco qui s'està "barallant", com diu ell, pel seu fill desaparegut, mentre intenta ser amb la seva dona per recolzar-la a la casa.

Malgrat les inclemències, emocionals i materials, que afronta la família a una de les zones més marginades de Mèxic, el pressentiment de que Magdaleno és viu, els dóna el coratge i l'esperança de llevar-se cada matí.

La *Comisión Ejecutiva de Atención a Víctimas* (CEAV) va anunciar a principis de gener que els pares dels normalistes van refusar la seva ajuda i que van decidir no inscriure's en el llistat de víctimes. El comissionat Julio Hernández Barros va expressar que "ells resoldran el cas pels seus propis mitjans".

Els pares del jove de 19 anys declaren "no volem que ens donin diners, volem el nostre fill". La desconfiança dels pares dels joves envers les autoritats és immensa. Els vaivens informatius de la PGR al principi de les desaparicions i els desacords entre els pèrits i especialistes d'aquella institució sobre les troballes de les restes, no són proves suficients que els persuadeixin que els seus fills són morts.

"No volem que creiem als argentins", Francisco es refereix al missatge que els va donar el govern mexicà als dubtes que va presentar l'Equip Argentí d'Antropologia Forense (EAAF), sobre la mostra que es va trobar a l'abocador de Cocula, de la qual la PGR va informar que corresponia al *normalista* Alexander Venancio. Sobre aquesta evidència genètica i les confessions de quatre sicaris es va sustentar la "veritat històrica" de l'ex procurador Jesús Murillo Karam, sobre el que va passar exactament la nit del 26 i la matinada del 27 de setembre.

A prop de Tlatzala, a uns quants kilòmetres i corbes, ens trobem en ple cor de La Montaña, la comunitat de Monte Alegre, on viu Calixta Valerio, mare d'un altre dels estudiants normalistes de Ayotzinapa. El seu fill és Mauricio Ortega Valerio, té 18 anys i és d'origen Me'phaa, que en llengua tlapaneca significa "habitant de Tlapa". Diem és, perquè parlar en passat del seu fill és un ofensa a la família, encara que "la veritat històrica" del procurador Jesús Murillo Karam s'hagi difós i els condols oficials s'hagin tuitejat.

Per a ella, la desaparició del fill és el pensament i el calvari que li volta diàriament pel cap durant les feines a la muntanya: tenir cura de les bèsties, tallar llenya, collir cafè i tenir cura dels seus tres fills.

MARGARITO RAMÍREZ RODRÍGUEZ, PARE DE CARLOS IVÁN, DAVANT DE LES CADIRES ON ELS FAMILIARS DIPOSITEN OBJECTES PERSONALS.

Tot això sense l'ajuda del seu marit Melitón Ortega, qui recorre asfalts, platós i assemblees per a reivindicar l'aparició del seu fill.

Moltes de les famílies dels normalistes desapareguts, en la seva majoria d'origen humil i camperol, es troben en la mateixa situació, i el suport familiar ha estat més necessari que mai per a dividir-se les feines de sembrar i marxar. Hermengildo, el Mere, tiet de Mauricio, combina la seva participació al Moviment Popular de Guerrero (MPG) – aliança de mestres i estudiants que tenen ocupats 12 dels 15 ajuntaments de la regió de La Montaña a favor de l'aparició dels normalistes – amb la visita i el suport en el que pugui a Calixta.

“No vull l'ajuda del govern, vull el meu fill; és irremplaçable”

Calixta porta uns 8 mesos sense veure a Mauricio, ja que des del juliol el seu fill era a l'escola i no el podien visitar per motius econòmics. “Això sí, li vam prometre que aniríem a la clausura del curs”. Apartant el seu cabell negre atzabeja del seu rostre, la mare de Mauricio recorda com de difícil va ser per al seu fill passar l'examen d'accés a l'escola d'Ayotzinapa.

Aquest sacrifici, a base de monedes de 5 a 10 pesos és el que la família va fer perquè Mauricio pogués complir el seu desig d'estudiar. “Jo li insistia que s'havia de superar; era un noi calmat, tranquil, tenia bona relació amb els seus companys”, així descriu Aurelio al seu nebot. Mestre a l'escola de primer curs de Monte Alegre, on la llegenda institucional resa “*Guerrero cumple*”, el tiet de Mauricio explica l'orgull amb el que la família de Mauricio deia que el seu fill anava a ser mestre. “No és fàcil intentar sortir de la ignorància, però els seus pares, de pocs recursos, van fer tot el possible per a que el seu fill estudiés”.

LA DESCONFIANÇA DELS PARES DELS JOVES ENVERS LES AUTORITATS ÉS IMMENSA

A GUERRERO, MÉS DEL 55 PER CENT DE LA POBLACIÓ NO TÉ ACABADA L'EDUCACIÓ BÀSICA I 17 DE CADA CENT HABITANTS NO SAP NI LLEGIR NI ESCRIURE, QUAN LA MITJANA NACIONAL ES TROBA EN 7 DE CADA CENT. A LA REGIÓ DE LA MONTAÑA, A POBLES COM METLATÓNOC, NACIONES UNIDES VA ARRIBAR A COMPTAR FINS A UN 60 PER CENT D'ANALFABETISME.

EL FUTUR D'UN JOVE DE GUERRERO EN XIFRES NO ÉS MASSA ENCORATJADOR. QUEDAR-SE A VIURE A L'ESTAT I TREBALLAR SUPOSA ENTRAR EN AQUELL 67 PER CENT DE LA POBLACIÓ A QUI NO LI ARRIBA PER MENJAR, SEGONS DADES DEL CONSELL NACIONAL D'AVUACIÓ DE LA POLÍTICA DE DESENVOLUPAMENT SOCIAL. MIGRAR FINS A L'INTERIOR DE LA REPÚBLICA COM A JORNALER O ANAR ALS ESTATS UNITS I PROVAR SORT, ÉS UNA ALTRA POSSIBILITAT, I CAURE EN LES FILES DEL CRIM ORGANITZAT ÉS L'OPCIÓ QUE ALIMENTA LES ALTES TAXES D'HOMICIDIS A GUERRERO, QUE L'HAN CONVERTIT EN EL NÚMERO 1 DE TOT EL PAÍS.

FRANCISCO I JULIANA, PARES DE MAGDALENO A LA SEVA CASA DE LA COMUNITAT DE TIATZALA, A LA REGIÓ MONTAÑA DE GUERRERO.

S'HAN D'HUMANITZAR AQUESTES FOTOGRAFIES DE MIDA INFANTIL:

TRYNO MALDONADO

NO ENS PODEM QUEDAR AMB LA "VERITAT HISTÒRICA" QUE ENS VOL IMPOSAR L'ESTAT

AYOTZINAPA, TIXTLA DE GUERRERO, 10 DE MARÇ DE 2015.

L'AUTOR D'OBRES COM *TEMAS Y VARIACIONES* (FINISTERRE, 2002), *VIENA ROJA* (PLANETA, 2005) O *METALES PESADOS* (ALFAGUARA, 2014), PORTA MÉS DE DOS MESOS A L'ESCOLA ON VAN DESAPARÈIXER 43 ESTUDIANTS EL PASSAT 26 DE SETEMBRE A IGUALA, IMPARTINT CLASSES DE LITERATURA ALS ALUMNES QUE VAN QUEDAR A LA *NORMAL RURAL*.

NO ÉS
LA LITERATURA
EL QUE ENS
EMPODERA, ÉS
L'ESCRITURA.

TRYNO ÉS DELS QUE, COM DIRIA ROBERT CAPPA, ES TAQUEN AMB LA TROPA PER FER LA FOTO. UN DELS OBJECTIUS D'AQUEST ESCRITOR, QUE FA MOLT DE TEMPS QUE VA DEIXAR DE SER UNA PROMESA PER SER UN DELS ACTUALS EXPONENTS DE LA LITERATURA MEXICANA, ÉS ESCRIURE UN LLIBRE SOBRE ELS JOVES ABSENTS I LES SEVES FAMÍLIES.

L'ESCRITOR TRYNO MALDONADO (ZACATECAS, 1977)

ESTÀ ASSEGUT EN UN PUPITRE AL CAMP DE BÀSQUET DE LA ESCUELA NORMAL RURAL RAÚL ISIDRO BURGOS DE AYOTZINAPA. SENSE CRIDAR L'ATENCIÓ, EN SILENCI, TRANQUIL I AMB CAMISA DE LLENYATAIRE A QUADRES, CONTEMPLA A TRAVÉS DE LES SEVES ULLERES DE PASTA ELS JOVES ESTUDIANTS FENT LES SEVES FEINES, COM EL MENJAR O LA NETEJA.

QUÈ ET VA MOTIVAR A VENIR AQUÍ?

Vaig aprofitar una caravana a primers de desembre, que va recollir quatre mil llibres per a la biblioteca de Ayotzinapa i que em va permetre l'apropament directe. Vaig demanar permís als *chavos* del Comitè per organitzar un taller a l'escola, és el que se m'acudia que podia aportar, una bona forma de contribuir a la Normal.

No em van contestar. Va passar una setmana i em vaig plantar al camp de bàsquet amb la meva motxilla.

L'objectiu del taller era donar les eines necessàries als *chavos*, per tal que ells, a partir de la seva història individual, deixessin el seu testimoni. No ens podem quedar amb la "veritat històrica" que ens vol imposar l'estat, es pot contrarestar amb memòries individuals i col·lectives de les escoles. No és la literatura el que ens empodera, és l'escriptura. Deixar els nostres testimoniatges, la nostra empremta. Els vaig donar una antologia de textos molt variats de Roberto Bolaño, Raymond Carver, Amparo Dávila, algunes coses noves que els cridés l'atenció i que veïessin com quelcom de nou. Ara començarem un altre mòdul.

QUINA IMPRESSIÓ T'HAN FET ELS PARES DELS NORMALISTES?

Quan t'apropes aquí a parlar amb els pares dels *chavos*, que porten cinc mesos de lluita, molts dels quals són hipertensos, diabètics, que van deixar les seves feines, que a alguns se'ls van morir els animals, que alguns han patit convulsions perquè han deixat els seus tractaments, que hi ha hagut pre-infarts... t'adones que són camperols i paletes que ho han deixat tot per demanar el mínim que es pot demanar en un país que es diu democràtic.

M'admira com lluiten aquestes persones; quan vaig amb ells a marxar de sis hores sota el sol de Chilpancingo, sense cap queixa, jo penso que no tinc dret a queixar-me de res. Aquesta valentia m'ha afectat positivament. El mínim que puc fer és rentar les olles, netejar els banys i acompanyar-los en el que pugui.

QUÈ DIRIES ALS TEUS COMPANYYS ARTISTES QUE NO S'HAN DECIDIT A VENIR?

La darrera vegada que vaig parlar d'això al Facebook em van linxar. És molt fàcil passar de l'activisme de Twitter i Facebook al real; es tracta de fer un passet. El Districte Federal (DF) és a tres hores en cotxe d'Ayotzinapa.

A tota aquesta gent del DF no els costaria res venir amb una caravana i preguntar: "Què us fa falta?"

Moltes vegades, en les donacions de menjar porten productes enllaunats. Aquests senyors són camperols i en sa vida menjaran una sardina en llauna, encara que vinguin amb bona voluntat.

No som capaços de canviar de xip i d'entendre que hi ha altres realitats i altres formes de vida que requereixen coses molt diferents a les nostres. Iniciar un diàleg seria suficient per ajudar; què necessiten? *Frijoles, tortillas...?*

Pel que fa als artistes, ningú està obligat a prendre aquest compromís social en la seva obra, no et desmereix ni et dóna més mèrit, però crec que el moment que estem vivint acabarà sent paradigmàtic per a la justícia i la història d'aquest país, i és el moment que, com a ciutadans, ens comprometem i ens involucrem més.

EL CAS AYOTZINAPA ÉS UN ABANS I UN DESPRÉS EN LA HISTÒRIA DE MÈXIC?

Si no veiem Ayotzinapa com un punt d'inflexió en la història recent de Mèxic estem condemnats a patir tota classe de crims i abusos per part de l'estat, el *narco* i els poders fàctics.

Si no és així, si Ayotzinapa no acaba sent aquest punt d'inflexió, estarem condemnats a vuitanta anys més de submissió i a expenses del règim. El PRI és molt hàbil, va desenvolupar la "Dictablanda" com va dir Mario Vargas Llosa, a base del que es coneix com a política de masses; si a Mèxic tens un pensament dissident o crític i l'exterioritzes, està mal vist. Hi ha tot un discurs retòric, moral i ètic que calma les veus crítiques, i el PRI ens ha inculcat aquest xip. Llocs de lluita i protesta com Ayotzinapa han estat silenciats.

FINALMENT, PARLA'NS DEL TEU PROJECTE DE LLIBRE SOBRE AYOTZINAPA.

Penso que una crònica extensa seria una bona memòria per regalar als pares. He fet perfils individuals, a la meua columna n'he publicat alguns, i vull fer una recreació del 26 de setembre i connectar-la amb aquesta part humana.

És important que sortim d'aquestes fotos de mida infantil dels desapareguts i passar a un altre pla, humanitzar-los, saber qui són els quaranta tres normalistes, quins inte-

ressos tenen, quines expectatives tenien; per exemple, alguns desapareguts tenen fills; és el cas de José Àngel Campos, que té una filla de quatre mesos: el temps que fa que ha desaparegut és l'edat de la seva filla.

Els familiars em conviden a menjar amb ells, em parlen, i quan veig els cartells dels *chavos* al carrer, sento que són amics meus que no veig fa molt de temps y que potser tornaran, somio molt en això. Si no creus que són vius, perd sentit estar en la lluita.

QUAN VAIG ARRIBAR PENSAVA QUE NO EREN VIUS I ARA SENTO AIXÒ, PENSO QUE SÓN AMICS QUE SÓN DE VIATGE I QUE TORNARAN AVIAT. POTSER HO SENTO AIXÍ PERQUÈ ESTIC MOLT APROP DE TOTES LES SEVES FAMÍLIES.

AIXÒ ÉS EL QUE M'AGRADARIA QUE CONTINGUÉS EL LLIBRE.

ÉS MOLT FÀCIL PASSAR DE L'ACTIVISME DE TWITTER I FACEBOOK AL REAL; ES TRACTA DE FER UN PASSET.

TLAPA, UN POBLE PRES PEL POBLE

SEGONS L'INSTITUT NACIONAL ELECTORAL (INE) ÉS LA ZONA DE RISC MÉS IMPORTANT DEL PAÍS EN LES PROPERES ELECCIONS QUE SE CELEBRARAN EL 7 DE JUNY PER ESCOLLIR EL NOU GOVERNADOR, ELS ALCALDES I ELS DIPUTATS LOCALS I FEDERALS.

TLAPA DE COMONFORT, GUERRERO, 23 DE FEBRER DE 2015.

DES DEL PASSAT 8 D'OCTUBRE DE 2014, 12 DELS 15 AJUNTAMENTS QUE CONFORMEN LA REGIÓ DE LA MONTAÑA ESTAN OCUPATS PEL MOVIMENT POPULAR DE GUERRERO (MPG), QUE REIVINDICA EL BOICOT ALS COMICIS PER LA DESAPARICIÓ DELS 43 ESTUDIANTS NORMALISTES. D'AYOTZINAPA, ELS PASSATS 26 I 27 DE SETEMBRE A IGUALA.

EL MPG ESTÀ FORMAT PER MESTRES DE LA CONFEDERACIÓ ESTATAL DE LOS TRABAJADORES DE LA EDUCACIÓN DE GUERRERO (CETEG), EX ESTUDIANTS NORMALISTES, AIXÍ COM ALUMNES NORMALISTES ACTUALS I ORGANITZACIONS SOCIALS.

“Som poquets ara, ens podrien desallotjar, però l'endemà vindrien tots els companys”, diu Juan Tenorio, mestre que ensenya el nàhuatl i l'espanyol i que actua com a portaveu del moviment.

Un tirador taronja penja d'una de les parets del Palau Municipal, mentre Juan explica els motius d'aquesta mobilització, aquí, a una de les zones més pobres de Mèxic.

“Els estudiants (normalistes) ho van plantejar, vam deixar la problemàtica del magisteri i ens vam ficar en el moviment dels 43 estudiants desapareguts.

L'Assemblea Nacional Popular, amb seu a Ayotzinapa, va determinar l'ocupació dels ajuntaments. El 8 d'octubre vam decidir entrar als Palaus Municipals que ja es trobaven buits”, diu Tenorio.

Tlapa de Comonfort és la sisena ciutat més gran de Guerrero, amb aproximadament 50 mil persones i està rodejada per una orografia accentuada per grans muntanyes agrestes i àrides.

Una església del segle XVI amb un gran campanar desperta cada dia els veïns a les 7 del matí, al mateix temps que uns coets dissuasius fan fugir centenars d'agrònoms que viuen als arbres de la plaça.

Des de la desaparició dels joves normalistes, alguns d'ells de comunitats properes a Tlapa, la ràbia dels seus habitants s'ha dirigit, en part, contra les seues dels partits polítics. Entre elles, la del Partit Revolucionari Institucional (PRI), que llueix pintades

que diuen “Assassins” o “Ayotzi viu”. La pitjor part se l'ha endut la seu de la Comissió Nacional de Seguretat, que sembla abandonada després de les desenes de pintades exigint l'aparició amb vida dels normalistes.

“Aquí el president municipal és del Partit del Trabajo. Té tantes camionetes que no sap que fer-ne. Ara es presenta com a diputat”, diu una de les venedores del mercat, que preserva la seva identitat.

La credibilitat dels partits està profundament tocada a la regió. Si moltes de les ciutats de la República estan plenes de cartells i pancartes de flamants polítics i formacions que es postulen, a Tlapa, el logotip més comú i vistós és només un: 43.

“Boicotejarem les eleccions. Els representants no representen el poble. Igualment és un exemple. Els partits no vindran aquí a fer el seu teatre”, declara un mestre que porta una samarreta que diu “L'educació és un arma”.

La filosofia i l'objectiu polític del MPG és que els partits desapareguin per a obrir pas a les assemblees populars a escala municipal, que escollirien els seus representants per comunitats i colònies. Aquests s'integrarien en un consell municipal, on també participarien organitzacions socials.

Els membres d'aquest moviment, que exigeix una transformació social sense distintius ni banderes, saben que la seva pro-

ELS MEMBRES DE L'MPG BLOQUEJEN PART DE LES PORXADES PER FER SE

posta és factible als pobles i comunitats indígenes, però que és de difícil aplicació a les ciutats. Igualment, creuen en la possibilitat que aquesta idea es pugui ampliar a poblacions com Tlapa, i, tal com diuen alguns dels *okupes* del Palau Municipal, “volem rescatar les formes d’organització dels nostres avis”.

“El partit del Trabajo entrega lots d’aliments mentre intenta convèncer els pares de família que clausurin les escoles a les comunitats. Alguns presidents municipals volen persuadir-los per a què no ens donin suport”, diu un altre membre del MPG.

Una altra de les problemàtiques que denuncien alguns pares de família que donen suport a l’ocupació de l’ajuntament de Tlapa, a part del clientelisme de l’entrega de lots d’aliments que denuncien que estan caducats, és la introducció del blat de

moro transgènic a través de comerciants que adquireixen i venen a La Montaña.

Però un altre blat de moro, l’anomenat “de bola”, és essencial per a l’economia d’aquests pobles i per a comprendre el context de la regió. Segons el govern dels Estats Units, Mèxic és el segon productor mundial d’opi i el principal a Nord-Amèrica. El 98% de la goma d’opi mexicana prové dels camps de Guerrero.

Entre els camins, congosts i passos només coneguts pels pagesos, a les falades de les muntanyes, s’amaguen els vermells conreus de roselles. Algunes de fins a metre i mig, l’adormidera de les quals desprèn la tan preuada sàvia que conté els alcaloides per a la producció de l’opi a 300 dòlars el quilo. Deu dies abans de la desaparició dels normalistes, el president Barack Oba-

ma va enviar una carta al govern de Mèxic expressant la seva preocupació per l’augment en un 324% dels decomisos d’heroïna a la frontera durant els últims quatre anys.

Iguala, on van desaparèixer els estudiants, és un dels centres neuràlgics del país d’empaquetat i enviament al nord de la goma d’opi.

En aquest context de guerra latent van ser desapareguts els 43 d’Ayotzinapa.

Guerrero és una bomba de rellotgeria on es barregen els polítics amb el narcotràfic, l’extrema pobresa, la impunitat i la manca d’educació.

De cara al 7 de juny, el MPG de Tlapa només pot revelar amb exactitud una cosa: “les nostres comunitats s’organitzen”.

EN AQUEST CONTEXT DE GUERRA LATENT VAN SER DESAPAREGUTS ELS 43 D’AYOTZINAPA.

FORTS A LA SEU DE L’AJUNTAMENT.

ELS ALIMENTS AMB QUÈ VOLEN COMPRAR ELS PARES / SUBSTITUCIÓ DE SÍMBOLS A LES OFICINES OCUPADES.

CRIMS D'ESTAT I DE LESA HUMANITAT

LA GLOBALITZACIÓ NEOLIBERAL GENERA FORTS DESEQUILIBRIS ENTRE EL MERCAT I ELS DRETS HUMANS, MENTRE QUE L'ESTAT ESDEVÉ UN PROMOTOR I UN CERTIFICADOR DE LES OPERACIONS CORPORATIVES.

DR. GILBERTO LÓPEZ Y RIVAS

PROFESOR-INVESTIGADOR INSTITUTO NACIONAL DE ANTROPOLOGÍA E HISTORIA CENTRO REGIONAL MORELOS

EL CAPÍTOL MÈXIC DEL TRIBUNAL PERMANENT DELS POBLES (TPP) VA REALITZAR LA SEVA AUDIÈNCIA FINAL DEL 12 AL 15 DE NOVEMBRE, DESPRÉS D'UN COMPLEX PROCÉS QUE VA DURAR TRES ANYS, QUE VA INVOLUCRAR MILERS DE PERSONES DE POBLACIONS AFECTADES, VÍCTIMES I FAMILIARS; NOMBROSES XARXES DE PROFESSIONALS DE DIFERENTS DISCIPLINES, CENTENARS D'ORGANITZACIONS POLÍTiques, SOCIALS I DE DRETS HUMANS, I QUE VA SIGNIFICAR LA CULMINACIÓ DEL GRAN ESFORÇ DE PORTAR A TERME 10 AUDIÈNCIES TEMÀTIQUES I TRANSTEMÀTIQUES, PRODUCTE AL SEU TORN, DE 40 PREAUDIÈNCIES.

Aquest procés, inèdit al país –i històric pels seus múltiples significats pel moment actual que viu Mèxic–, sota l'enunciat general de Lliure Comerç, Violència, Impunitat i Drets dels Pobles, va sistematitzar, va documentar i va jutjar l'espectre exhaustiu i dramàtic de les violacions dels drets fonamentals dels pobles al llarg del període específicament considerat als procediments del TPP: 1982-2014.

La sentència del tribunal, de 97 quartilles, constitueix un document de profunditat estratègica per a buscar una sortida democràtica a la situació mexicana actual. Comença per analitzar l'evolució de la dependència de Mèxic als Estats Units a partir de l'entrada en vigor del Tractat de Lliure Comerç d'Amèrica del Nord. D'aquí es desprenen els enormes danys causats a l'economia del país: la desindustrialització de la seva àrea manufacturera a favor de les indústries "maquiladoras" i d'indústries estratègiques transnacionals; el pas a una situació extractiva energètica, minera, eòlica i hídrica devastadora i en mans estrangeres; la pèrdua de l'agricultura tradicional i de la sobirania alimentària i, per conseqüència, el desmantellament i intent de destrucció de l'economia indígena-camperola; la reorganització del territori en favor de nous corredors industrials estratègics construïts entre l'est dels Estats Units i la

conca del Pacífic; el traspàs del comerç nacional a corporacions transnacionals altament monopolitzades; els salaris més baixos i el flux migratori més important en l'àmbit planetari, i una economia mafiosa que s'estima que constitueix el 40 per cent del PIB nacional. "A Mèxic, de fet, coexisteixen i s'entrecreuen una "economia criminal" de proporcions gegantesques i una "criminalitat econòmica" difusa i profunda, que en conjunt contribueixen a fer més greus i incontrollables tots els efectes negatius de les polítiques neoliberals..." La globalització neoliberal genera forts desequilibris entre el mercat i els drets humans, mentre que l'Estat esdevé un promotor i un certificador de les operacions corporatives. A partir del desviament de poder, "la funció prioritària de l'Estat s'ha remodelat per convertir-lo en organitzador i/o executor de les deixalles i expropiacions, de la transformació i destrucció de l'estructura productiva i de la implementació de les matances, repressions i nombroses violacions de drets necessaris per al trencament dels llaços socials a Mèxic".

Després de l'anàlisi dels testimonis i altres proves aportades, el tribunal conclou que existeixen responsabilitats jurídiques per part de quatre actors: l'Estat mexicà, les empreses transnacionals, tercers estats i institucions internacionals. En especial, l'Estat mexicà, i en conseqüència, els successius governs, són trobats responsables de violar el lliure i ple exercici dels drets humans i els drets econòmics, socials i culturals dels seus ciutadans; per la comissió de crims de lesa humanitat en actes d'assassinat, extermini, tortura, violació, esclavatge, persecució d'un grup amb identitat pròpia fundada en motius polítics, desaparicions forçades i privacions de llibertat; per delictes contra el medi ambient i el dret a l'alimentació i per l'existència d'un quadre generalitzat d'impunitat. Les empreses transnacionals citades a la sentència, igualment, són trobades culpables per la seva participació com a autores, còmplices, inductores, encobridores o instigadores en la comissió d'aquells crims de lesa humanitat, així com responsable de

UNA ECONOMIA MAFIOSA QUE S'ESTIMA QUE CONSTITUEIX EL 40 PER CENT DEL PIB NACIONAL.

"A MÈXIC, DE FET, COEXISTEIXEN I S'ENTRECREUEN UNA "ECONOMIA CRIMINAL" DE PROPORCIONS GEGANTESQUES I UNA "CRIMINALITAT ECONÒMICA" DIFUSA I PROFUNDA, QUE EN CONJUNT CONTRIBUEIXEN A FER MÉS GREUS I INCONTROLABLES TOTS ELS EFECTES NEGATIUS DE LES POLÍTIQUES NEOLIBERALS..."

.....
 L'ESTAT MEXICÀ, EN CONSEQÜÈNCIA ELS SUCCESSIUS GOVERNOS SÓN TROBATS RESPONSABLES DE VIOLAR EL LLIBRE I PLE EXERCICI DELS DRETS HUMANS

violacions greus o massives dels drets laborals, de la devastació del medi ambient, del frau als seus accionistes i consumidors i de la vulneració dels drets col·lectius a la terra, als recursos naturals, a l'autogovern, als drets de participació i al desenvolupament propi dels pobles originaris de Mèxic. El tribunal assenyalava també la responsabilitat internacional en aquests crims de tercers estats, especialment dels Estats Units i Canadà, per la forma d'actuar a Mèxic de les empreses amb seu d'origen en aquells països. Això permet fonamentar la seva responsabilitat extraterritorial. I per acabar, el tribunal identifica la responsabilitat jurídica d'institucions internacionals com l'Organització Mundial del Comerç, el Banc Mundial i el Fons Monetari Internacional.

FRANCESC PARÉS, MÈXIC CIUTAT, 26 DE FEBRER, 2015.

MILERS DE PERSONES RECLAMEN A LA CIUTAT DE MÈXICO EL RETORN DELS 43 MATXET EN MÀ, SÍMBOL DE LA RESISTÈNCIA POPULAR.

AMB EL SUPORT.

